

(Rozh. ze dne 29. března 1922, Rv I 43/22.)

Žalobce provedl žalované firmě práce instalační. Písemný rozpočet nebyl podán, žalobce pouze sdělil zástupci žalované, že práce budou stát asi 4000 K, načež mu zástupce žalované odvětil, že náklad nesmí dosáhnouti peníze dvojnásobného. Na účet za práci, znějící na 7729 K zaplatila žalovaná 4000 K, takže byl žalobce co do zbytku nucen žalovati. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, maje za to, že mezi stranami ujednán byl rozpočet a že žalobce není oprávněn, požadovati další odměny, ježto nejsou splněny podmínky § 1170 a) druhý odstavec obč. zák. Odvolací soud žalobě vyhověl, vycházející z názoru, že tu nebylo rozpočtu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce byla věc odvolacím soudem posouzena zcela správně. Rozpočtem rozumí se, jak plyne již z etymologického významu slova, zevrubné vypočtení nákladů, jichž bude zhotovení díla asi vyžadovati. Tak se slovu rozpočet rozumí v životě a tak mu rozumí i zákon, neboť v důvodové zprávě k § 1170 a) obč. zák. vysvětluje se pojem rozpočtu slovy »jednotné sazby jako podklad vypočtení úhrnku«. Jelikož žalobkyně dle zjištění nižších soudů nepodala žalované zevrubného výpočtu, nýbrž jí sdělila pouze sumu rozpočetní, jak se jevila dle jejího odhadu, nelze věc posuzovati podle ustanovení § 1170 a) obč. zák. Odvolací soud dovedl též ze zjištěných okolností zcela správně, že peněz 4000 K nebyl ujednán jako úhrnková náhrada za zhotovení díla. To plyne nepochybně z výroku žalované strany, že věc nesmí přijíti na dvakrát tolik, a z výroku svědka H-a, že bude pak zaslán zevrubný účet, který bude lze přezkoumati. Bezpodstatná jest námitka žalované, že byla žalobkyní uvedena v omyl o výši potřebného nákladu. Jestliže se žalovaná spoléhala na to, že nebude překročena celková výše nákladu, jí nezávazně podle odhadu žalobkyní sdělená, šlo by tu pouze o mylnou pohnutku a takový omyl neměl by v příčině platnosti smlouvy žádného účinku (§ 901 obč. zák.). Ostatně by musela žalobkyně, chtěla-li by odporovati smlouvě pro omyl, býti ochotna, vrátiti, co obdržela ze smlouvy ku svému užítku. Toho však žalovaná učiniti nechce, nýbrž chce jen snížití přiměřenou mzdu, což jest nepřípustno, odporuje-li se smlouvě pro omyl. O ručení žalobkyně za posudek o výši nákladu podle § 1299 obč. zák. nemůže býti řeči, jelikož žalovaná neutrpěla škody, obdrževši dílo řádně zhotovené za přiměřenou cenu. Mimo to žalovaná neuplatňovala v první stolici žádné škody a nároku na náhradu nijak neopodstatnila.

Čís. 1592.

Zaměstnanec, jemuž příslušel služební šat, nemůže se domáhat náhrady za to, že se mu šatu nedostalo, leč že nosil ve službě vlastní šaty, nikoliv šat vojenský.

(Rozh. ze dne 29. března 1922, Rv I 226/22.)

Žalobce byl jízdním sluhou žalovaného velkostatkáře a při nastoupení služby bylo umluveno, že kromě platu obdrží též šaty k »rajtování«. Za války doprovázel žalobce syna žalovaného do pole a domáhal se po té nedoplatku mzdy, dalších příplatků a náhrady za to, že se mu po čas služby v poli nedostalo smluveného služebního šatu. Žaloba byla zamítnuta soudy v šech tří stolic, Nejvyšší soud uvedl v otázce posléz zmíněné

v d ů v o d e c h :

Otázka, zda příslušelo žalobci jen právo, užívati služebního šatu, či právo vlastnické k němu, nemá v tomto případě rozhodujícího významu. Ujednaly-li strany, že žalobce obdrží mimo služné též služební šat, stanovený pro dotyčnou třídu zaměstnanců, dlužno míti za to, že žalobce neměl býti pouze oprávněn, služební oděv nositi, nýbrž že ve službě byl povinen jej nositi. Nositi služební šat ve službě, bylo tedy částí služebních povinností žalobcových. Tuto svou povinnost žalobce plniti nemohl, byv přinucen rozkazem vojenských úřadů, nositi šat vojenský; důsledkem toho nemohl ani žádati, by žalovaný plnil svůj závazek a dodával mu služební šat (§ 1155 obč. zák.). Žalobci nebyl ovšem služební oděv slíben pouze proto, by mohl vyhověti své povinnosti, jej ve službě nositi, nýbrž byl zároveň částí jeho služebních požitků, ježto ušetřil svých vlastních šatů, nose šat služební. Z toho by plynulo, že by žalobci příslušela přiměřená náhrada, kdyby byl musel nositi vlastní šaty; poněvadž jich však nenosil, obdržev šat vojenský, ani na takovou náhradu nároku nemá.

Čís. 1593.

Zákon o ochraně nájemců ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n. nevztahuje se na právní poměr obchodvedoucího číšníka, jenž převzal vedení živnosti.

(Rozh. ze dne 29. března 1922, Rv I 312/22.)

Žalobě majitele hostince na obchodvedoucího číšníka, by vyklidil a odevzdal hostinské místnosti, bylo oběma nižšími soudy vyhověno. Námítku žalovaného, že sporné řízení jest zmatečné, ježto o vyklizení jest jednati v řízení nesporném (§ 477 čís. 6 c. ř. s.) vyvrátil o d v o l a c í s o u d v d ů v o d e c h : Dle smlouvy přijal žalovaný vedení hostinské živnosti, patřící žalobci, zavázal se však zároveň čepovati, stáčet i a v lahvích prodávati výhradně jen pivo z pivovaru v L., zavázal se dále z každého odebraného hl jiného piva než z pivovaru v L. platiti žalobci pokutu, zavázal se udržovati veškerý inventář a místnosti v pořádku a v čistotě a hraditi veškeré výlohy s tím spojené a stanovená je ve smlouvě cena piva, již žalobce žalovanému bude čítati. Žalovaný, který ve smlouvě jest nazýván obchodvedoucím, složil kauci 1000 Kč a dle smlouvy nemá nároku na nějakou odměnu po rozumu §§ 1152 a 1154 a násl. obč. zák. Z toho plyne, že jde o inominátní smlouvu mezi stranami. Na smlouvy takové však nelze rozšiřovati výjimečná ustanovení o ochraně nájemníků ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n., která se vztahují jen na takové smlouvy, které jsou založeny v nájemním, po případě i pachtovním poměru (§ 6 cit. zák.). Toho v tomto případě není. Soukromoprávní poměry do-